

บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของแม่บ้านในการปรับปรุงสภาพสิ่งแวดล้อมของที่อยู่อาศัย
ของแม่บ้าน หมู่ที่ 1 บ้านศาลาดันรัก ตำบลนาขยาด อำเภอกวนขนุน
จังหวัดพัทลุง

Expected and Actual Roles of the House-Wife in Improving
of the Household Environment in Mootee 1
Ban Shalatonruk Tambol Nakhyaat Amphur Khuankhanoon
Changwat Phatalung

สนธิ มณีคุณุญ

Sanit Maneedul

เลขหมู่	HD7289	ส36	2532
Bib Key	21542		
19 S.A. 2543			

วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

2532

Master of Education Thesis in Community Development Education

Prince of Songkla University

2532

ชื่อวิทยานิพนธ์ บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของแม่บ้านในการปรับปรุงสภาพสิ่งแวดล้อมของที่อยู่อาศัย ของแม่บ้านหมู่ที่ 1 บ้านศาลาดันรัก ตำบลนาขยาค อำเภอกวนขนุน จังหวัดพัทลุง

ผู้เขียน นายสนธิ มณีคุลย์

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน

ปีการศึกษา 2531

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับบทบาทของแม่บ้านที่มีต่อการปรับปรุงสภาพสิ่งแวดล้อมของที่อยู่อาศัย 5 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย 1) การกำจัดขยะมูลฝอยและรักษาความสะอาดของที่อยู่อาศัย 2) การกำจัดน้ำเสียในครัวเรือนและบริเวณบ้าน 3) การจัดสร้างส้วมและดูแลรักษาความสะอาดของส้วม 4) การจัดหาน้ำคั้นน้ำใช้และปรับปรุงคุณภาพของน้ำคั้นน้ำใช้ 5) การจัดเก็บข้าวของเครื่องใช้ให้เป็นระเบียบ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาเป็นแม่บ้านหมู่ที่ 1 บ้านศาลาดันรัก ตำบลนาขยาค อำเภอกวนขนุน จังหวัดพัทลุง จำนวน 126 คน ได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ถูถามใน 2 ลักษณะคือ บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงในการปรับปรุงสภาพสิ่งแวดล้อมของที่อยู่อาศัยทั้ง 5 ด้าน โดยให้แม่บ้านซึ่งผ่านการอบรมเกี่ยวกับเทคนิคในการเก็บข้อมูล จำนวน 10 คน ออกไปสอบถามเก็บข้อมูลจากแม่บ้านกลุ่มตัวอย่าง แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนแบบ 2×2 โดยวัดซ้ำที่ประเภทของบทบาท

ผลการวิจัยพบว่า 1) แม่บ้านมีบทบาทที่คาดหวังสูงกว่าบทบาทที่เป็นจริงในด้านต่าง ๆ ทั้ง 5 ด้าน 2) แม่บ้านที่มีอายุมากและน้อยมีบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงแตกต่างกันเพียงด้านเดียวคือ การกำจัดน้ำเสียในครัวเรือนและบริเวณบ้าน โดยแม่บ้านที่อายุน้อยมีบทบาทสูงกว่าแม่บ้านที่มีอายุมาก 3) แม่บ้านที่มีระดับการศึกษาสูงมีบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงสูงกว่าแม่บ้านที่มีระดับการศึกษาต่ำในด้านต่าง ๆ รวม 4 ด้าน คือ ด้านการกำจัดขยะมูลฝอยและรักษา

ความสะอาดของบ้านเรือน การกำจัดน้ำเสียในครัวเรือนและบริเวณบ้าน การจัดหาน้ำดื่ม น้ำใช้ และปรับปรุงคุณภาพของน้ำดื่ม น้ำใช้ และการจัดเก็บข้าวของเครื่องใช้ให้เป็นระเบียบ 4) แม่บ้านที่มีรายได้สูงมีบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงสูงกว่าแม่บ้านที่มีรายได้ต่ำในด้านต่าง ๆ รวม 3 ด้าน คือ การกำจัดขยะมูลฝอยและรักษาความสะอาดของบ้านเรือน การจัดสร้างส้วมและดูแลรักษาความสะอาดของส้วม และการจัดหา น้ำดื่ม น้ำใช้ และปรับปรุงคุณภาพของน้ำดื่ม น้ำใช้ 5) แม่บ้านที่เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านมีบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงสูงกว่าแม่บ้านที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านในด้านต่าง ๆ ทั้ง 5 ด้าน 6) มีกิจกรรมระหว่างการเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านกับบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงในด้านการกำจัดน้ำเสียในครัวเรือนและบริเวณบ้าน

Thesis Expected and Actual Roles of the House-Wife in
 Improving of the Household Environment in Mootee 1
 Ban Shalatonruk Tumbol Nakhyaat Amphur Khuankhanon
 Changwat Phatalung

Author Sanit Maneedul

Major Program Community Development Education

Academic Year 1989

ABSTRACT

The purposes of this research were to investigate the expected and actual roles of the house-wife in improving of the household environment which varied into 5 levels : (a) House cleaning activities (b) Sewage disposal (c) Bathroom and lavatory maintenance (d) Water procurement and management (e) Utensil maintenance. The subjects were 126 house-wife from Mootee 1, Ban Shalatonruk, Tumbol Nakhyaat, Amphur Khuankhanon, Changwat Phatalung. The instruments were a questionnaire consisting of 50 items concerning the expected and actual roles of the house-wife in improving of the household environment. Each subject received and answered only one test. The scores of testing were analyzed by the ANOVA for 2x2 repeated measures on the roles (expected x actual).

The research results were as follows, :

1. The house-wives had higher scores on the expected role than the actual role. (P = 0.0001)

2. The younger house-wives had higher scores on the expected and actual role than the older house-wives in Sewage disposal ($P = 0.04$)
3. The more educated house-wives had higher scores on the expected and actual role than the less educated house-wives in a) House cleaning activities ($P = 0.05$) b) Sewage disposal ($P = 0.001$) c) Water procurement and management. ($P = 0.017$) d) Utensil maintenance ($P = 0.009$)
4. The high income house-wives had higher scores on the expected and actual role than the low income house-wives in a) House cleaning activities ($P = 0.0001$) b) Bathroom and lavatory maintenance ($P = 0.007$) c) Water procurement and management. ($P = 0.048$)
5. The club membered house-wives had higher scores on the expected and actual role than the non-club membered house-wives in a) House cleaning activities ($P = 0.0001$) b) Sewage disposal ($P = 0.003$) c) Bathroom and lavatory maintenance ($P = 0.011$) d) Water procurement and management ($P = 0.0002$) e) Utensil maintenance ($P = 0.002$)
6. There was an interaction effect between the expected and the actual roles of the club-membered house-wives in Sewage disposal ($P = 0.04$)